

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

e-ΕΦΚΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ε-ΕΦΚΑ 03/07/2026

Α. Π.: 1681570

Αρχ. Διανομή μέσω Docutracks: -

Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Υ Π Η Ρ Ε Σ Ι Α

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πληροφορίες : Α. Φραγκίσκου, Α.Καραγιαννάκη
Τηλέφωνο : 210 52 85 641, 210 52 85 647
E- mail : d.asfalis@efka.gov.gr
Ταχ. Διεύθυνση : Σατωβριάνδου 18
Ταχ. Κώδικας : 104 32 Αθήνα

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πληροφορίες : Π. Δάβου
Τηλέφωνο : 2132169390
E- mail : tm.nom.syntmisth@efka.gov.gr
Ταχ. Διεύθυνση : Αχαρνών 27
Ταχ. Κώδικας : 104 39 Αθήνα

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ.: 16

ΠΡΟΣ :

Αποδέκτες Πίνακα Α '

ΘΕΜΑ:

A. Γνωστοποίηση του άρθρου 67 του ν.5239/2025 (ΦΕΚ.178/Α/'17.10.2025) με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 10 του ν.2874/2000 (ΦΕΚ.286 Α '/29.12.00).

B. α) Δυνατότητα διακοπής της προαιρετικής ασφάλισης του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, και χρήση πλασματικών χρόνων ασφάλισης του άρθ. 40 του ν. 2084/1992 και του άρθ. 40 του ν. 3996/2011.

β) Αξιοποίηση του χρόνου προαιρετικής ασφάλισης του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, για θεμελίωση δικαιώματος σε σύνταξη λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου. Υπενθύμιση οδηγιών.

Στο Α' μέρος της εγκυκλίου σας κοινοποιούμε τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 5239/2025 (ΦΕΚ 178/Α'/17-10-2025), με θέμα: «Δίκαιη Εργασία για Όλους: Απλοποίηση της Νομοθεσίας –Στήριξη στον Εργαζόμενο-Προστασία στην Πράξη-Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις και λοιπές διατάξεις» περί της καταβολής εισφορών για μακροχρόνια ανέργους στους υπαγόμενους στην ασφάλιση του άρθρου 10 του ν.2874/2000 (ΦΕΚ .286 Α '/29.12.00) και σας παρέχουμε οδηγίες για την εφαρμογή της σχετικής διάταξης.

Στο Β' μέρος της εγκυκλίου, παρέχονται διευκρινίσεις αναφορικά: α) με το χρόνο διακοπής της εν λόγω προαιρετικής ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση με χρήση πλασματικών χρόνων ασφάλισης: αα) του άρθ. 40 του ν. 2084/1992, όπως ίσχυε έως την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθ. 10 του ν. 3863/2010 και αβ) του άρθ. 40 του ν. 3996/2011 και β) με την αξιοποίηση της συγκεκριμένης προαιρετικής ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου.

Α. Γνωστοποίηση του άρθρου 67 του ν.5239/2025 (ΦΕΚ.178/Α/ ' 17.10.2025), με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 10 του ν.2874/2000 (ΦΕΚ.286 Α' /29.12.00).

Με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2874/2000 (ΦΕΚ Α' 286/29.12.2000) «Πρώθηση της απασχόλησης και άλλες διατάξεις», καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών υπουργικών αποφάσεων (30274/2001 – ΦΕΚ Β' 323/27.03.2001 και Φ21/οικ.1177/2001 – ΦΕΚ Β' 709/06.06.2001), όπως κοινοποιήθηκαν με την εγκύκλιο 65/2001 του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δόθηκε η δυνατότητα σε μακροχρόνια ανέργους ασφαλισμένους του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλισή τους, με σκοπό τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης γήρατος.

Βασική προϋπόθεση υπαγωγής στη ρύθμιση αποτελεί το γεγονός ότι, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, υπολείπονται έως πέντε (5) έτη για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Η καταβολή των εισφορών πραγματοποιείται από πόρους της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.).

Σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς, προβλεπόταν ως προϋπόθεση η συμπλήρωση συγκεκριμένων ορίων ηλικίας (60ό έτος για τους άνδρες και 55ο για τις γυναίκες, ενώ για τους ασφαλισμένους στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα τα όρια ορίζονταν στο 55ο και 50ό έτος αντίστοιχα). Με μεταγενέστερες οδηγίες του ΕΦΚΑ (Γ.Ε. Δ.ΑΣΦ. 535/1262030/22-10-2019), τα όρια αυτά είχαν προσαρμοστεί στο 62ο έτος (άνδρες-γυναίκες) και στο 57ο έτος για περιπτώσεις υπαγωγής στον ΚΒΑΕ.

Με το άρθρο 67 του ν. 5239/2025 τροποποιείται το άρθρο 10 του ν. 2874/2000, με βασική αλλαγή την κατάργηση των ανωτέρω ορίων ηλικίας, τα οποία κρίθηκαν ανεπίκαιρα λόγω μεταβολών στο συνταξιοδοτικό πλαίσιο.

Κατόπιν της τροποποίησης, δεν απαιτείται πλέον η συμπλήρωση συγκεκριμένου ηλικιακού ορίου για την υπαγωγή στη ρύθμιση. Όμως, **παραμένει το ελάχιστο όριο ηλικίας υπαγωγής, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου ορίου ηλικίας για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης γήρατος, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για «παλαιούς» και «νέους» ασφαλισμένους.**

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθ. 67 του ν. 5239/2025:

- ο όρος «κάρτα ανεργίας» αντικαθίσταται από τον όρο «ψηφιακή κάρτα Δ.ΥΠ.Α.»
- η αναφορά στον «κλάδο Λ.Α.Ε.Κ. του Ο.Α.Ε.Δ.» αντικαθίσταται από τη γενικότερη

έννοια «πόροι της Δ.ΥΠ.Α.»

Διευκρινίζεται ότι, **δεν** επέρχονται μεταβολές ως προς:

- την υπαγωγή στους κλάδους ασφάλισης,
- τη διάρκεια, την έναρξη, τη λήξη και την αναστολή της προαιρετικής ασφάλισης.

Ωστόσο, προκειμένου να εξακριβωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας για τη θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης γήρατος με τις ελάχιστες προϋποθέσεις, ο αρμόδιος υπάλληλος του Τμήματος Ασφάλισης και Εισφορών, ο οποίος χρεώνεται και διαχειρίζεται την αίτηση του πολίτη και στη συνέχεια θα προβεί στην έκδοση της σχετικής απόφασης υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση, αφού διαβιβάσει τον φάκελο στον αρμόδιο ανακεφαλαιωτή δύναται, όπου κρίνεται απαραίτητο, να επισυνάπτει σχετικό Υπηρεσιακό Σημείωμα (*Υπόδειγμα 1*) προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία του χρόνου ασφάλισης. Ακολουθως, το συμπληρωμένο Υπηρεσιακό Σημείωμα διαβιβάζεται στον αρμόδιο εισηγητή/Τμήμα Συντάξεων για την παροχή των αναγκαίων πληροφοριών ως προς το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.

Για παράδειγμα:

Τα ελάχιστα όρια ηλικίας για την χορήγηση πλήρους σύνταξης σε «νέους» ασφαλισμένους είναι:

- α) Το 67^ο έτος, οπότε όριο ηλικίας υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση είναι το 62^ο έτος,
- β) Το 62^ο έτος (για οικοδόμους, εργαζόμενους με ειδικότητες υπαγόμενες στον ΚΒΑΕ), οπότε όριο ηλικίας υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση είναι το 57^ο έτος και
- γ) Το 57^ο έτος για εργαζόμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων ή σε εναέριας ή υποθαλάσσιες εργασίες, οπότε όριο ηλικίας υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση είναι το 52^ο έτος.

Αντίθετα, **για «παλαιούς» ασφαλισμένους**, επειδή τα όρια ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης **ποικίλουν ανάλογα με την ειδικότητα**, εκτός του γενικού ορίου ηλικίας των 67 ετών και των 62 για εργαζόμενους με ειδικότητες υπαγόμενες στον ΚΒΑΕ, τα υπόλοιπα όρια ηλικίας θα προκύπτουν από την αλληλογραφία που θα διενεργείται, όπως προαναφέρθηκε, με τις Υπηρεσίες Συντάξεων.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν από τη δημοσίευση του ν. 5239/2025 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ήτοι από 17.10.2025.

**Β. α) Δυνατότητα διακοπής της προαιρετικής ασφάλισης του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, και χρήση πλασματικών χρόνων ασφάλισης του άρθ. 40 του ν. 2084/1992, όπως ισχύει έως την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθ. 10 του ν. 3863/2010 και του άρθ. 40 του ν. 3996/2011.
(σχετ. το με αρ. πρωτ. Σ40/οικ.66/07.07.2004 Γενικό Έγγραφο του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ)**

1. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 7 του άρθ. 40 του ν. 3996/2011 (περί αναγνώρισης πλασματικών χρόνων), η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 01/01/2011 και εφαρμόζεται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτή την ημερομηνία και εξής με βάση τις διατάξεις του άρθ. 10 του ν. 3863/2010.

2. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31/12/2010, καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 01/01/2011 και εξής με προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιούνται με το άρθ. 10 του ν. 3863/2010, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθ. 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθ. 10 του ν. 3863/2010.

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στο θέμα Α', **διακοπή της προαιρετικής ασφάλισης του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει** μετά από την τροποποίησή του με το κοινοποιούμενο άρθρο 67 του ν. 5239/2025, **επέρχεται – εκτός των άλλων – και με γραπτή δήλωση του ασφαλισμένου ότι επιθυμεί την διακοπή της .**

4. Σε πολλές περιπτώσεις ασφαλισμένων, **καίτοι αυτοί έχουν συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση εντούτοις καθυστερεί η έναρξη συνταξιοδότησής τους μέχρι να συμπληρωθούν οι απαιτούμενες 4.500 ημέρες ασφάλισης με την ως άνω προαιρετική ασφάλιση, ενώ θα μπορούσαν να διακόψουν την ανωτέρω προαιρετική ασφάλιση και να συμπληρώσουν τις 4.500 ημέρες ασφάλισης κάνοντας χρήση πλασματικών χρόνων, είτε αυτών του άρθ. 40 του ν. 3996/2011 είτε του άρθ. 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθ. 10 του ν. 3863/2010.**

5. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, σας ενημερώνουμε ότι, **ειδικά για τις περιπτώσεις που ενώ έχει συμπληρωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης δεν έχει ολοκληρωθεί η προαιρετική ασφάλιση του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, υπάρχει η δυνατότητα διακοπής της προαιρετικής ασφάλισης και συμπλήρωση του ως άνω απαιτούμενου χρόνου των 4.500 ημερών ασφάλισης με χρήση των πλασματικών χρόνων που αναφέρονται στην παρ. 4 του παρόντος θέματος (άρθ. 40 ν. 2084/1992, άρθ. 40 ν. 3996/2011).**

Β. β) Αξιοποίηση του χρόνου προαιρετικής ασφάλισης του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, για θεμελίωση δικαιώματος σε σύνταξη λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου. Υπενθύμιση οδηγιών.

Με την ευκαιρία της κοινοποίησης των νέων διατάξεων για την προαιρετική ασφάλιση των μακροχρόνια ανέργων, υπενθυμίζουμε τις οδηγίες του με αρ. πρωτ. Σ40/114/22.11.2006 επισυναπτόμενου Γενικού Εγγράφου του τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με το οποίο, εφόσον **κατά τη διάρκεια της προαιρετικής ασφάλισης** του άρθ. 10 του ν. 2874/2000, όπως ισχύει, **διαπιστωθεί αναπηρία ή επέλθει θάνατος** του ασφαλισμένου, **ο διανυθείς στην προαιρετική ασφάλιση χρόνος, ο οποίος είναι ισχυρός, μπορεί να ληφθεί υπόψη τόσο για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας όσο και για τη χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου στα δικαιούχα μέλη οικογένειας του θανόντα ασφαλισμένου.**

Εφιστούμε την προσοχή, στην περίπτωση που ζητείται **σύνταξη λόγω αναπηρίας με συνυπολογισμό του χρόνου προαιρετικής ασφάλισης** των μακροχρόνια ανέργων και ο ασφαλισμένος έχει κριθεί **ανάπηρος με ποσοστό 67%**, οπότε θα πρέπει **να διευκρινιστεί επακριβώς το χρονικό σημείο στο οποίο ξεκινά το ποσοστό 67%.**

Εάν η αναπηρία σε ποσοστό 67% ξεκινά μετά την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, μόνο τότε είναι δυνατός ο συνυπολογισμός του παραπάνω χρόνου στο συνολικό χρόνο ασφάλισης, **τόσο για τις γενικές όσο και για τις ειδικές προϋποθέσεις (600 ημέρες ασφάλισης τα πέντε έτη πριν από την ημερομηνία ή το έτος εμφάνισης της αναπηρίας)** για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας.

Με ευθύνη των οικείων Προϊσταμένων, να λάβουν γνώση της παρούσας οι υπάλληλοι τόσο των Υπηρεσιών Ασφάλισης – Εισφορών όσο και των Υπηρεσιών Συντάξεων.

Συν/να: 1 Γ.Ε. τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (Σ40/114/22.11.2006)

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ**

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΑΚΑ

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΕΙΣΦΟΡΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ